

memorie muzicală (intregul concert fiind dirijat pe dinafară). Orchestra atacă la început singură poemul ce dă titlul spectacolului (poem scris de Paul Dukas cu exact 90 de ani în urmă, când compozitorul avea vîrsta lui... Radu Gheorghe). „Ucenicul“ apare la sfîrșit, culegînd aplauzele. Partiturile sînt luate de vîntul stîrnit din senin, ca orice act de creație autentică. Șeful de orchestră își intră apoi cu sobrietate în drepturi, dirijînd atenț și eficient piese de mare popularitate. Și cînd te aștepți mai puțin, un gest, o reacție, o expresie a chipului capătă valoare de semn teatral. Ar mai fi și „interviul“ fără cuvinte, ale cărui sensuri se înțeleg însă pe deplin. Sau mișcările dirijorale ce amintesc de un Celi-bidache, aluzii cu mare forță de sugesție. Aici, talentul actorului este la el acasă. Piesa dirijată cu feța la public devine antologică. Toate ticurile și trucurile dirijorale, apar, ca fața nevăzută a Lumii, pentru public. Forța mimicii sale, a pantomimei, apare în schematizarea tipurilor de dirijori, diferențiată prin modul în care se urcă la pupitru. Și artistul inventează mereu. Dezlănțuie un dialog perpetuu cu concertmaestrul orchestrei, pe care îl muștră, îl dă afară din scenă, îl aplaudă, dar îl și infurie, suferind consecințele. Publicul intră în jocul actorului, se

ridică de pe scaune atunci cînd acesta i-o cere, participă la ghicitori muzicale (cu piese arhicunoscute, de altfel), aplaudă în ritmul muzicii la „Marșul lui Radetzky“, precum la concertul de Anul Nou al Filarmonicii din Viena. Cavalcada improvizărilor continuă. După pauză, orchestra intră în scenă pe rînd, în funcție de partidele instrumentale ce cîntă în canon „Boleroul“ de Ravel, pentru ca, la final, să plece tot pe rînd, cîntînd „Simfonia despărțirii“ de Haydn. Dirijorul apare în costumul lui Napoleon, ce-și scrutează oștile în ajunul luptei de la Waterloo. Se cîntă muzică bună, pagini de Beethoven, Gounod, Johann Strauss, George Enescu etc. Artistul e peste tot, pe scenă, pe podium, în orchestră, în sală, în culise. Din freacățul dirijorului se ivesc un pas de dans, un gest de pantomimă. În final, apare și Song-ul lui Mihalea, ce cîntă „Ođă bucuriei“. Este o frenezie, o risipă de forțe și talent ce nu mai poate fi oprită. Ca în poemul lui Goethe, „ucenicul“ stîrnește mașinăria numită public, ce nu mai vrea să asculte de comenziile sale și se dezlănțuie în ovații, în torente de aplauze. Timp de trei ore, Radu Gheorghe ne învață că bucuria se numește teatru, se numește muzică, se numește artă.

Cristian MIHĂILESCU

NOTE

Două expoziții la Teatrul Foarte Mic

Generosul foaier al Teatrului Foarte Mic a găzduit în Juna martie, în saloanele de la parter, două expoziții de pictură. Una a tinerei Daniela Dragne — absolventă a Liceului de artă „N. Tonitza“ — cu pictură pe sticlă, iar cealaltă a lui Florian Calafeteanu — membru al U.A.P.

Există ceva care, dincolo de marile deosebiri între expozanți, justifică, subiacent și, desigur, fără

a epuiza substanța artistică a autorilor, apariția și reunirea în foaierele acestuia teatrului a unor lucrări, în fond, atît de diferențiate unele de altele. Tablourile expuse au o anumită teatralitate, în pictura pe sticlă abia simțindu-se această undă de compunere scenică, în schimb, în lucrările lui Florian Calafeteanu „scenografia“ manifestîndu-se aproape eruptiv.

Daniela Dragne este o tînără care încă mai privește „scena lumii“ ca pe o taină a locurilor natale, cu un decorativism molcom, de spectacol poetic, chiar contrastele, de linie, de culoare, nefiînd altceva decît replici firești în compunerea suprafețelor. La Florian Calafeteanu, autor al monumentului 1907 de la Fîlînzi și al multor lu-

crări cu teme sociale, se distinge un mod sintetic și expresiv, baroc și totuși esențial de a „vedea“, care este specific omului de teatru. Sub masca naivității, a grotescului, a stridentelor, a bilciului, personajele, atitudinile lor, sînt astfel organizate încît autorul pare un regizor stăpîn pe o viziune teatrală complexă și completă. Este o pictură care, de fapt, se adresează parcă precumpănitor ochiului oamenilor de teatru, cu un unor ce, paradoxal, diminuează din gravitatea unora dintre temele tablourilor. Este chiar un joc, indicînd subtilități ce incită.

Nicolae MACOVEI